

ROMOWIE I ICH DOMY

Maciej Witkowski

ROMOWIE I ICH DOMY

Lokalne polityki
wobec wspólnot romskich

Recenzje:

dr hab. Sławomir Kaprański, prof. UKEN

prof. dr hab. Sławomir Łodziński

Redakcja i korekta: Magdalena Mendys

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Na okładce wykorzystano zdjęcie autorstwa Macieja Witkowskiego.

Projekt został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki
przyznanych na podstawie decyzji numer DEC-2018/29/B/HS5/00019.

Copyright © 2025 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o., Warszawa

ISBN 978-83-67450-81-2

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa

tel. 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91

dział handlowy: jak wyżej, w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)

Wydrukowano w Polsce

Rozumienie jest wydarzeniem polegającym na przeciwstawieniu.

Kirsten Hastrup

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Sytuacja mieszkaniowa Romów w Polsce	
w perspektywie historii najnowszej	17
Tradycyjne sposoby mieszkania	17
Projekty integracyjne po 1989 roku	24
Rozdział 2. Romskie sposoby mieszkania jako problem badawczy	38
Pytania i perspektywy badawcze	38
Dar w życiu społecznym	41
Granice etniczne	49
Rozdział 3. Metodyka badań własnych: cele, założenia, możliwości	
i dylematy interpretacji	55
Obserwacja uczestnicząca	57
Zapis obserwacji	61
Sytuacja badania	63
Założenia interpretacji	65
Refleksyjność	68
Uwikłania badacza	71
Etnografia wielu miejsc	77
Rozdział 4. „Dom dla rodzin romskich”	84
Historia osady Romów przed powstaniem domu	84
W nowym domu	88
Od kogo ten dar?	92
Nowy dom – stare napięcia	95
Rozdział 5. Polityka zachowywania <i>status quo</i>	101
Romska narracja o Maszkowicach	101
Nieromskie sąsiedztwo	106
Urząd Gminy	118
Instytucje centralne	131

Rozdział 6. Rozsiedlanie	137
Perspektywa Romów	138
Perspektywa nie-Romów	147
Rozdział 7. Domy i granice: polityki włączania i zależności	
w perspektywie romskich liderów	155
Zależność od świata nie-Romów	155
Wizje zmian i współpracy z nie-Romami	164
Mieszkania czy edukacja?.....	170
Zakończenie: domy-dary i granice etniczne w perspektywie	
polityki lokalnej	175
Bibliografia	183